

การจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดลำปาง*

เอกนรินทร์ สวามิวัตร์**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กรรมการบริหารโรงเรียน ครูผู้สอน บุคลากรสนับสนุนการสอน และผู้รับผิดชอบการจัดการระบบสารสนเทศ จำนวน 278 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าและแบบปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความถี่

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดลำปาง ทั้งโดยรวมและรายชั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติจากมากไปน้อย คือ ขั้นการนำข้อมูลไปใช้ รองลงมาคือ ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ขั้นการตรวจสอบข้อมูล ขั้นการประมวลผลข้อมูล และขั้น การเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่วนปัญหาที่พบคือ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เวลานานและมีความซ้ำซ้อน การตรวจสอบข้อมูลทำไม่ทันตามกำหนดระยะเวลา การประมวลผลข้อมูลไม่เป็นปัจจุบันและไม่ครอบคลุม การจัดคลังข้อมูลไม่เป็นหมวดหมู่ สืบค้นข้อมูลได้ยาก ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลไม่เหมาะสม การนำข้อมูลไปใช้ไม่ตรงประเด็น ไม่สมบูรณ์ และผู้บริหารไม่นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหาร

คำสำคัญ: การจัดการ, ระบบสารสนเทศ, อาชีวศึกษาเอกชน

*วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2554

**นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Information System Management in the Private Vocational Schools in Lampang Province

Aekkarin Swamiphak

Abstract

The purpose of this research was to study the state of the information system management in the private vocational schools in Lampang province. The sample group consisted of 278 people and included school board members, teachers, training personnel, and information system personnel. This group was given a rating-scale and open-ended questionnaire.

The results were:

1. The information system management in the private vocational schools in Lampang province, as a whole and by individual aspect, was rated at a high level of functionality. In order of most to least importance, the key aspects of information system management were reported to be data usage, data analysis, data organization and storage, data accuracy, data processing, and data collection.

2. Problems with the information system management were reported to be: data collection was time consuming; there was an overlap in collected data or redundancy in data collection; data collection did not adhere to scheduled times; data processing was not up to date or live; lack of organization in data; statistics and data for analysis were incorrect or inapplicable to the task; administrators sometimes ignored the data in their decision making process.

Keyword : management, information system, private vocational

บทนำ

ปัจจุบันระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาองค์กรซึ่งหน่วยงานทางการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบสารสนเทศเช่นเดียวกัน โดยจะเห็นได้จากหน่วยงานทางการศึกษาได้สนับสนุน ให้มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา เพื่อเสริม ประสิทธิภาพในการผลิต การจัดเก็บ การให้บริการ และแลกเปลี่ยนข้อมูลและสารสนเทศ มาใช้ในการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนาการศึกษา การบริหารการศึกษา และการจัดการศึกษา ให้เป็นระบบมีรูปแบบและมีมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนในทุกระดับการศึกษา โดยกำหนดแนวทางให้หน่วยงานทางการศึกษาพัฒนาระบบสารสนเทศให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลซึ่งกันและกันกับแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ด้วยเครือข่ายคอมพิวเตอร์ระบบต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน ครู อาจารย์ และประชาชน ทั่วไปสามารถใช้บริการข่าวสารข้อมูลได้อย่าง กว้างขวางและรวดเร็ว

ระบบสารสนเทศในความเข้าใจของคนทั่วไปอาจหมายถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ แต่ในความเป็นจริงระบบสารสนเทศมีมานานแล้ว แต่ในอดีตไม่มีใครให้ความสำคัญในการนำมาใช้ประโยชน์จนกระทั่งวิวัฒนาการของ อิเล็กทรอนิกส์ทั้งระบบอนาล็อก และระบบดิจิทัล ทำให้สารสนเทศถูกเรียบเรียงให้เป็นระบบ มีการประมวลผล ถูกเผยแพร่มากขึ้นและกระจายตัวง่ายขึ้น สังคมทั่วไปจึงรับรู้สารสนเทศผ่านเครื่องมืออันทันสมัยมากมายอย่างในปัจจุบัน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น เทคโนโลยีในปัจจุบัน จึงเป็นสิ่งที่ควบคู่กับระบบสารสนเทศตราบดีที่เทคโนโลยีก้าวหน้า ก็จะก่อให้เกิดระบบสารสนเทศที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา (กุลฉัตร ฉัตรกุล ณ อยุธยา, 2548: 1) ข้อมูลสารสนเทศจึงมีความสำคัญต่อการตัดสินใจดำเนินการต่าง ๆ โดยเฉพาะการวางแผนการศึกษาและการกำหนดนโยบายต้องมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ มีความละเอียด ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงตามความต้องการ และทันสมัยจึงช่วยให้การวางแผนการบริหารและการตัดสินใจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพในทางตรงกันข้าม หากหน่วยงานใดไม่ได้มีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานก็ย่อมเสี่ยงต่อความผิดพลาดสูง และผลการดำเนินงานก็จะไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545: 11)

สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนเป็นสถานศึกษารูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้เยาวชนของชาติมีความรู้ ความสามารถ และทักษะวิชาชีพ ตามความถนัดความสนใจของบุคคล เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษา สามารถที่จะประกอบวิชาชีพได้ และภายใต้เป้าหมายในการจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้บริหารจึงควรบริหารงานบนฐานความรู้และมีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดทำระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับภารกิจสถานศึกษาและลักษณะของมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดลำปางในปัจจุบัน มี 3 โรงเรียนคือ โรงเรียนลำปางเทคโนโลยี โรงเรียนลำปางพาณิชยการและเทคโนโลยี และ โรงเรียนเงิน

เทคโนโลยีพัฒนาซึ่งมีบทบาทให้การศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะวิชาชีพ รวมทั้งเป็นพลเมืองดีของสังคม ดังนั้นสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่ทำหน้าที่แบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาให้มีคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบสารสนเทศที่ดีเป็นเครื่องมือหนึ่งในการบริหาร และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดลำปาง
2. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา การจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียนอาชีวศึกษา

เอกชนจังหวัดลำปาง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ กรรมการบริหารโรงเรียน ครูผู้สอน บุคลากรสนับสนุนการสอน และผู้รับผิดชอบการจัดการระบบสารสนเทศ ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดลำปางจำนวน 3 สถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 466 คน

ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการจัดการระบบสารสนเทศ 6 ขั้นตอน ตามการจัดการระบบสารสนเทศของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดังนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูล (Collecting Data) การตรวจสอบข้อมูล (Checking Data) การประมวลผลข้อมูล (Processing Data) การจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล (Organizing Data or Storage) การวิเคราะห์ข้อมูล (Analyzing Data) การนำข้อมูลไปใช้ (Using Data)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

สรุปผลการวิจัย

สภาพการจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดลำปาง ทั้งโดยรวมและรายชั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติจากมากไปน้อย คือ ขั้นการนำข้อมูลไปใช้ รองลงมาคือ ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ขั้นการตรวจสอบข้อมูล ขั้นการประมวลผลข้อมูล และขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกกิจกรรมในแต่ละชั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ปัญหาในขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แหล่งข้อมูลมีหลายแหล่งทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เวลานาน การเก็บข้อมูลมีความซ้ำซ้อน และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลไม่เหมาะสมกับสถานที่และเหตุการณ์ หรือมีคุณภาพต่ำและไม่เพียงพอโดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ

การจัดการระบบสารสนเทศให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กำหนดเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เคร่งครัด และสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ปัญหาในขั้นการตรวจสอบข้อมูลคือ การตรวจสอบข้อมูลเป็นไปได้ยาก ไม่ทันตามกำหนดระยะเวลา และไม่มีการตรวจสอบข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ควรจัดให้มีการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม ในการตรวจสอบข้อมูลให้มากขึ้น และควรปรับปรุงข้อมูลทุกครั้งหลังจากตรวจสอบข้อมูล

ปัญหาในขั้นการประมวลผลข้อมูลคือ การประมวลผลข้อมูลไม่เป็นปัจจุบันและไม่ครอบคลุม และคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพต่ำ โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ควรจัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงคุณภาพของคอมพิวเตอร์ ควรจัดให้มีการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม ในการประมวลผลให้มากขึ้น

ปัญหาในขั้นการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลคือ การจัดคลังข้อมูลไม่เป็นหมวดหมู่ สืบค้นข้อมูลได้ยาก และขาดเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดทำหน่วยหรือคลังข้อมูล ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และควรปรับปรุงระบบสืบค้นข้อมูล

ปัญหาในขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลไม่เหมาะสม โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาในขั้นการนำข้อมูลไปใช้ คือ การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ไม่ตรงประเด็น ไม่สมบูรณ์ และผู้บริหารไม่นำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหาร โดยมีแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และผู้บริหารควรนำข้อมูลและสารสนเทศมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า สภาพการจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดลำปาง ทั้งโดยรวมและรายชั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างกับผลการวิจัยของสราวุธสุตะวงศ์ (2541 : 67) เรื่องการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ที่พบว่าการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงรายมีการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและยังแตกต่างกับผลการวิจัยของกิตติภัทท์ ไกรเพชร (2545 : 48) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอโนนนารายณ์ จังหวัดสุรินทร์พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กิ่งอำเภอโนนนารายณ์ จังหวัดสุรินทร์มีการบริหารจัดการระบบสารสนเทศทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ผู้วิจัยคิดว่า น่าจะเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ อีกทั้ง การจัดการระบบสารสนเทศที่ยังเป็นส่วนที่สำคัญยิ่งสำหรับการวางแผนในการ

รับนักศึกษา ถ้าโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนไดรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อได้น้อย ย่อมส่งผลกระทบต่อการศึกษา
งบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษา ย่อมส่งผลต่อครูผู้สอน บุคลากรสนับสนุนการสอนและผู้รับผิดชอบ
การจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียน ที่อาจถูกลดอัตราค่าจ้างลงโดยการให้ออก นั่นคือ ครูผู้สอน
บุคลากรสนับสนุนการสอน และผู้รับผิดชอบการจัดการระบบ

สารสนเทศของโรงเรียนย่อมมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ และต้องมีส่วนในการสนับสนุน
ช่วยเหลือให้โรงเรียนมีคุณภาพ มีชื่อเสียงและมีการประชาสัมพันธ์ที่ดี และที่สำคัญในปัจจุบันนี้ ระบบ
สารสนเทศมีความสำคัญอย่างมากในชีวิตประจำวัน ชีวิตการทำงานและการดำเนินการขององค์กร ซึ่งระบบ
สารสนเทศเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารที่มีการจัดการ
ระบบสารสนเทศได้ดีจะสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จในที่สุด (กิตติ ภักดีวัฒนะกุล. 2546 : 295)

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการปฏิบัติกิจกรรมของการจัดการระบบสารสนเทศกับ
ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา

รายการอ้างอิง

- กิตติ ภักดีวัฒนะกุล. (2546). **คัมภีร์ ระบบสารสนเทศ**. กรุงเทพมหานคร : เคทีพีคอมพิวเตอร์แอนด์คอนซัลท์.
- กิตติภักดิ์ ไกรเพชร. (2545). **การบริหารจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา** สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- กุลฉัตร ฉัตรกุล ณ อยุธยา. (2546). **เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการระบบสารสนเทศทางการตลาด**.
เชียงใหม่ : ภาควิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.(2545). **เอกสารชุดเสริมประสบการณ์พัฒนาระบบ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์กลาตพรว.
- พิภพ จิตติศาสตร์. (2548). **การพัฒนางานสารสนเทศในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด
ลำปาง**.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ศราวุธ สุตะวงศ์. (2541). **การบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศในโรงเรียน** สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
